

REGION FOSEN

Ekstern vurdering i intern skolevurdering

VURDERINGSRAPPORT

Skaugdalen skole i Rissa kommune

Vurderingsområde: Relasjonen lærer/assistent – elev.

Dato: 19.11. – 21.11.2012

Innholdsfortegnelse

INNHOLDSFORTEGNELSE	2
1 INNLEDNING	3
2 OM SKOLEN	5
3 VURDERINGSOMRÅDE	6
4 VURDERINGSKRITERIER FOR IDEALBILDE	7
5 DELTAKERE I VURDERINGSARBEIDET	9
6 TIDSBRUK	10
7 METODER	13
8 SKOLEN SINE STERKE SIDER INNEN VURDERINGSOMRÅDET	14
9 SKOLEN SINE UTVIKLINGSOMRÅDER	17
10 IDEER TIL VIDERE ARBEID MED UTVIKLINGSOMRÅDENE	18
11 RAPPORTERING TIL SKOLEEIER	21
12 VEDLEGG	22

1 Innledning

Om regionen:

21 skoler i 7 kommuner på Fosen har gått sammen om ekstern vurdering i lokalt vurderingsarbeid.

Osen, Roan, Åfjord, Rissa, Leksvik, Bjugn og Ørland vil gjennomføre ekstern vurdering på tvers av kommunegrenser, gjennom en felles nedsatt vurderingsgruppe.

Hvorfor skolevurdering:

- I følge forskrift til opplæringsloven § 2 - 1 første ledd, skal skolen jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå målene i generell del og fagdelene av læreplanen.
- Skolen skal over tid foreta vurderinger og undersøkelser relatert til alle mål i læreplanverket. Skolen skal analysere resultatene av undersøkelsene, trekke konklusjoner og iverksette tiltak som følge av dette.
- Den skolebaserte vurderingen skal være til hjelp i arbeidet med skoleutviklingen og bidra til at personalet får økt innsikt i sammenhengen mellom rammefaktorer, prosesser og resultat. En innsikt som igjen skal bidra til å øke elevenes utbytte av opplæringen.
- Det bør legges til rette for at de parter som deltar i analyse- og konklusjonsarbeidet har nødvendig kompetanse. Konklusjonene av den skolebaserte vurderingen bør skriftliggjøres og kommuniseres til berørte parter.
- Skoleeier har ansvar for å jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen bidrar til å nå de målene som er fastsatt i den generelle delen av læreplanen og i de enkelte læreplanene for fag.
- Skoleeier skal medvirke til å etablere administrative systemer og innhente statistiske og andre opplysninger som er nødvendig for å vurdere tilstanden og utviklingen innenfor opplæringen. (Jmfør Opplæringsloven §13.10)

Hvorfor ekstern vurdering?

Formålet er at gruppa skal være til hjelp i arbeidet med pedagogisk kvalitetsutvikling i skolen. På kort tid og gjennom en enkel prosess får skolen hjelp fra fremmede til å se seg selv.

Hvem er vurderingsgruppa?

8 personer i Fosenregionen er engasjerte i vurderingsgruppa. De har bred pedagogisk bakgrunn, og skal vurdere de 24 skolene som deltar. Hver skole skal i løpet av tre år bli vurdert.

To vurderer gjennomfører vurdering på hver skole, og ingen skal vurdere skole i egen kommune.

Hva gjør vurderingsgruppa?

Skolen, i samarbeid med skoleeier, velger et fokusområde for vurdering. Vurderingsparet forbereder selve vurderingen gjennom et første møte med skolen. De utarbeider kriterier, velger metode og verktøy tilpasset den enkelte skoles vurderingsområde. De gjennomfører et vurderingsarbeid, og skriver en rapport som legges frem for skolen i slutten av vurderingsuka.

Vurderingsgruppa sin oppgave er å speile praksis opp mot vurderingskriteriene og er ikke en rådgivning, men skal være til hjelp og støtte for internt utviklingsarbeid.

Rapporten

Vurderingsgruppa skriver en rapport om resultatet av vurderingen. Rapporten trekker fram skolen sine sterke sider og peker på eventuelle utfordringer den har. Rapporten gir også informasjon om rammene for vurderingen – tidsbruk, metodevalg, verktøy m.m.

Vurderingen tar ikke mål av seg til å gi et fullstendig bilde av skolen, men er et bidrag til hva en bør arbeide videre med innen det området som er vurdert.

Det er ønskelig at de redskaper og metoder som er blitt brukt, kan overføres til det interne utviklingsarbeidet skolen årlig arbeider med.

2 Om skolen

Visjon: Skaugdalen skole er en inkluderende skole som arbeider for at alle skal ha et trygt og godt læringsmiljø.

Fakta:

Skaugdalen skole er en barneskole med for tiden 56 elever. Skolen ligger ca 15 km fra Rissa sentrum og har naturen som nærmeste nabo. Den ligger midt i dalføret med elva og fjellet kort vei unna. Skolen er en av to rene barneskoler i kommunen, og avleverer elever til sentrumsskolen Åsly etter at elevene er ferdig på 7. trinn.

3 Vurderingsområde

Skaugdalen skole har bedt om vurdering på følgende område:

Relasjonen lærer/assistent – elev.

Bakgrunn/prosessen for valg av område/hvem har valgt området:

Forankring av tema. Hvordan er valg av tema behandlet i personalet?

I arbeidet med å komme fram til et tema for vurderinga har vi gjennomført ståstedsanalysen, og også brukt annen tilgjengelig informasjon . Vi fulgte stegene i ståstedsanalysens punkter der det blir foreslått en framgangsmåte (se under) . Gjennom ei drøfting i lærerkollegiet kom vi fram til at vi skulle be om å bli vurdert på «relasjonen lærer/assistent – elev». Som dere ser er dette helt i tråd med Rissaskolenes utviklingsmål (jfr. Virksomhetsplanen). Temaet er også i tråd med hva som framstilles som viktige områder å ha fokus på fra Udirs side. De har nå til skolestart i år samlet mye stoff under overskriften Klasseledelse. Her er relasjonen mellom voksen og elev i skolen et viktig tema. Flere forskere trekker også fram relasjonelle forhold mellom lærer og elev som avgjørende for å få til et godt læringsmiljø i skolen.

Assistentene er ikke i den grad som lærerne trukket inn i arbeidet med å velge tema. De har heller ikke besvart ståstedsanalysen. Jeg spurte Bodil om de burde besvare den, og hun mente at det ikke var nødvendig. Det betyr at lærergruppa har vært delaktig i å bestemme tema for vurderingen, mens assistentene ikke i den grad har deltatt. Vi diskuterte litt om de burde være med i «bestillingen», og har kommet til at vi også inkluderer dem.

«Det vil, tror jeg, være riktig av meg å si at resultatene på elevundersøkelsen er tillagt mest vekt når vi falt ned på dette med relasjoner som tema for den eksterne vurderingen.» (sitat fra rektor)

4 Vurderingskriterier for idealbilde

I evalueringsuken har vi vurdert skolens nåværende praksis opp mot et ideelt fremtidsbilde – slik skolen selv ønsker den skulle ha vært. Dette kalles et idealbilde.

Kriterium betyr her krav til kjennetegn på god kvalitet. Kriteriene er hentet fra lov, regelverk, læreplanverk og skolen sine egne planer.

Når vurderingsparet gjennomfører en vurdering blir kriteriet sammenlignet med den informasjonen som er samlet inn, før og under vurderingsuka.

Kriteriene i rapporten er utformet av vurderingsparet og godkjente av skolen.

Idealbilde

Kriterier	Tegn på god praksis
<p>Trivsel: Det er et godt miljø på skolen.</p> <p>(Oppl.l. kap.9a – sikre at det fysiske og psykososial arbeids- og læringsmiljøet fremmer helse, trivsel og læring.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elevene er trygge på skolen • Elevene plager ikke hverandre • Elevene baksnakker ikke hverandre • Ingen elever blir utestengte
<p>Læring: Det er godt læringsmiljø på skolen.</p> <p>(Oppl.l. kap.9a – sikre at det fysiske og psykososial arbeids- og læringsmiljøet fremmer helse, trivsel og læring.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elevene møter engasjerte og motiverte lærere • Elevene får jevnlig ros og konstruktive tilbakemeldinger • Det er gjensidig tillit mellom lærere og elever • Læreren arbeider med miljøet i gruppa slik at elevene er trygge på hverandre
<p>Elevenes sosiale kompetanse: Skolen arbeider aktivt med å utvikle elevenes sosiale kompetanse.</p> <p>(oppl.l. §1-2 og læreplanverksets generelle del)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skolen har system for dokumentasjon som viser elevenes sosiale utvikling • Lærerne bruker dokumentasjonen til å planlegge videre arbeid med sosial kompetanse • Elevene får trening i å sette ord på tanker og følelser • Arbeidsplanene uttrykker tydelige læringsmål i sosial kompetanse
<p>Personalets kompetanse: Personalet har kompetanse og felles plattform som grunnlag for arbeidet med elevmiljøet ved skolen.</p> <p>(Oppl.l. kap.9a (Læreplanverkets generelle del)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet sitt arbeid bygger på en felles forståelse av et godt elevmiljø • Skolen har en helhetlig plan for utvikling av et positivt skolemiljø
<p>Medvirkning: Skolen vektlegger elev og foreldremedvirkning.</p> <p>(Læringsplakaten: "Elevmedvirkning innebærer deltakelse i beslutninger som gjelder egen og gruppens læring.")</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elevene har reelle valg av oppgaver og arbeidsmetoder • Foresatte opplever god dialog om barnets utvikling • Skolen tar innspill fra hjemmet på alvor
<p>Lærerende organisasjon: Skolen er en lærende organisasjon.</p> <p>(Læreplanverkets generelle del: "Opplæringens personale skal fungere i et fellesskap av kolleger som deler ansvaret for elevenes utvikling.")</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skolen har en gjennomgående plan/system for arbeid med sosial kompetanse • Ledelsen setter av tid til refleksjon og erfaringsutveksling i personalet • Personalet er åpne for endring av praksis • Det er åpenhet og trygghet i personalet

5 Deltakere i vurderingsarbeidet

Eksterne deltakere Ogne Undertun og Karl Sydskjør

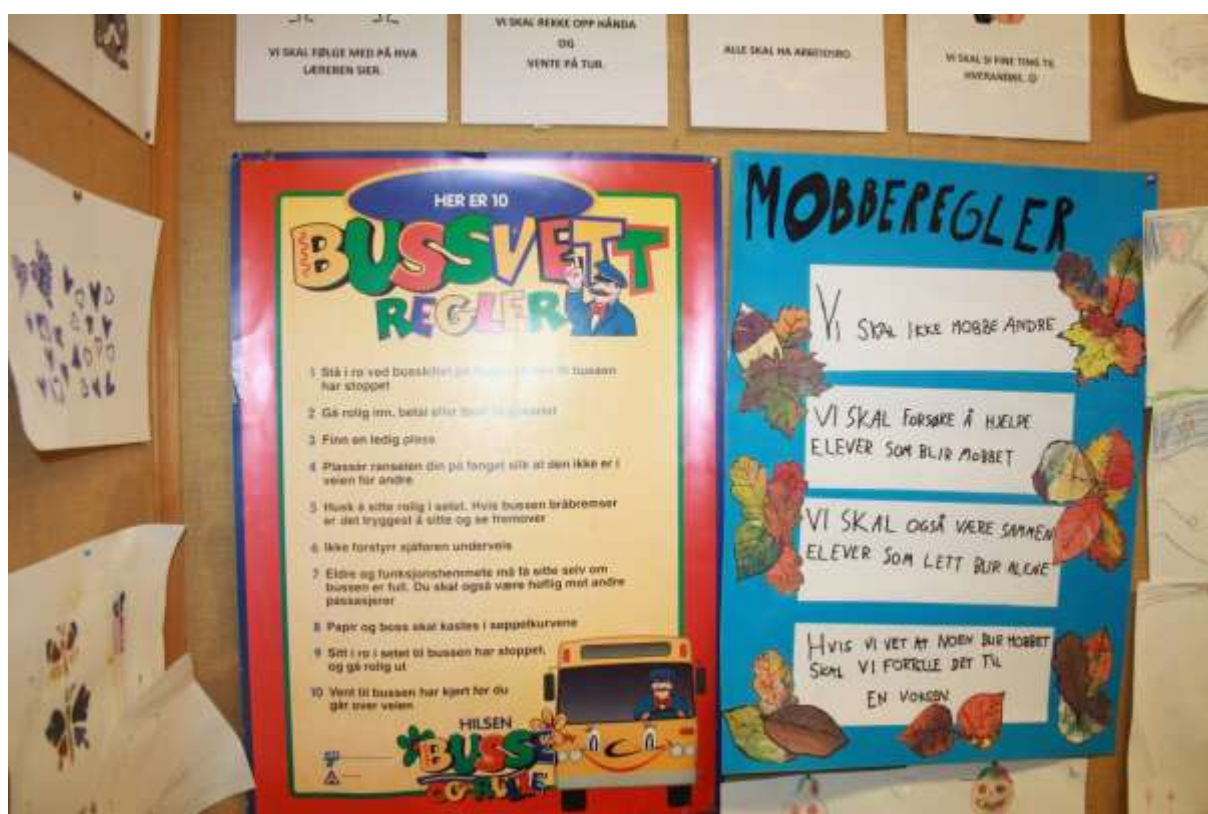
Våre informanter har vært

- Lærere
- Assistenter
- Rektor
- Elever
- Foreldre

6 Tidsbruk

Det er avsatt 1 uke til å vurdere en skole. Dette innebærer i hovedsak en startdag der vurderingsparet møter skolen for første gang for avklaringer og planlegging. Under selve vurderingen er vurderingsparet på skolen i inntil tre dager. Skolen får rapporten umiddelbart etter disse vurderingsdagene. I forkant og underveis forbereder vurderingsparet informasjon, metoder, verktøy og drivinformasjonsarbeid og oppsummeringer.

Framdriftplan:

HØSTEN 2012

Framdriftsplan ekstern skolevurdering - Skaugdalen skole

Tid	Tiltak	Ansvar
14. mai 2012	Informasjon til skolene som skal vurderes	Reg.kons.
15. juni 2012	Valg av vurderere	Reg.kons.
19. juni 2012	Framdriftsplan sendes skolene	Reg.kons.
Innen 30.08.	Melde inn vurderingsområde til regionkonsulenten	Skolene
Innen 05.09.	Overlevering av dokumentasjon til vurdererne	Skolene
Uke 37	Forberedelse til høstens vurdering. Utarbeidelse av idealbilder m.m	Vurdererne
Uke 38	Kontakt med skolene. Utsending av idealbilde	Vurdererne
Uke 40	Skolene godkjenner idealbildet	Skolene
Uke 42	Sende påstandsskjema til skolene	Vurdererne
Uke 44	Utfylling og returnering av påstandsskjema til vurdererne	Skolene
Uke 45	Utarbeidelse av skjema, intervjuguide, observasjonsskjema etc	Vurdererne
Uke 45	Skisserer innhold av vurderingsuka. Timeplan sendes skolene	Vurdererne
Uke 47	Vurderingsuke	Skolene
Uke 49	Tilbakemelding til regionkons. om erfaringer.	Skolene
Innen 01.06.13	Rapportering om oppfølging av vurderingsuka til skoleeier og regionkons.	Skolene
Innen 01.06.13	Regionkons. rapporterer tilbake til vurdererne om oppfølging.	Reg.kons.

Plan for vurderingsuka Skaugdalen skole

Time	Mandag 19.11.	Tirsdag 20.11.	Onsdag 21.11
1.	Observasjon 5. - 7. trinn	Samtale elever Med elever 3. 4, tr	Arbeid med rapport
2.	Samtale med rektor	Observasjon/samtale elever	Arbeid med rapport
3.	Observasjon spesialundervisning	Observasjon friminutt	Arbeid med rapport
4.	Observasjon/samtale elever	Observasjon 1. og 2. trinn	Framlegging av rapporten til rektor
5.	Observasjon/samtale elever	Samtale med elever 5. - 7. trinn	Rapportframlegging onsdag kl 1415
	Fellesmøte med ansatte kl 1415	Møte med personalet og rektor	
	Møte med foreldre klokken 1930	Arbeid med rapporten	

Til alle foreldre ved Skaugdalen skole

21 skoler i 7 kommuner på Fosen har gått sammen om ekstern vurdering i lokalt vurderingsarbeid.

Osen, Roan, Åfjord, Rissa, Leksvik, Bjugn og Ørland vil gjennomføre ekstern vurdering på tvers av kommunegrenser, gjennom en felles nedsatt vurderingsgruppe.

Ogne Undertun og Karl Sydskjør er eksterne skolevurderere som i uke 47 kommer til Skaugdalen skole for å gjennomføre en skolevurdering.

Temaet er **“Relasjonen lærer/assistent – elev.”** Dette temaet er valgt ut av skolen selv, og vi som vurderere har utarbeidet et idealbilde for temaet, samt spørreskjema som er besvart av elever, lærere og foreldre.

I den forbindelse ønsker vi å snakke med alle foreldrene for å få innspill fra dere om dette temaet.

Vi ber derfor om et møte *19.11. 2012 kl. 1930* på skolen.

Rektor gir beskjed om passende rom.

Vi håper alle møter slik at vi får et best mulig grunnlag for våre vurderinger av skolen.

Vennlig hilsen

Ogne Undertun og Karl Sydskjør

7 Metoder

Vurderingsområdet og tid til disposisjon virker inn på valg av metode. Vanlige metoder er innhenting av dokumentasjon, påstandskjema, strukturerte gruppesamtaler, samtale med rektor, møte og observasjon. All informasjon om skolen speiles opp mot utarbeidet idealbilde for vurderingsområdet.

I denne vurderingen er følgende metoder benyttet:

Innhenting av dokumentasjon

Utarbeidelse av kriterier og tegn på god praksis

Bruk av påstandsskjema

Bruk av samtaleguider

Observasjon

8 Skolen sine sterke sider innen vurderingsområdet

Kriterium: Det er godt læringsmiljø på skolen.

Tegn: Elevene møter engasjerte og motiverte lærere

Hva vi så: Vår tilstedeværelse på skolen er kort, men ut fra våre observasjoner og samtaler med lærere, elever og foreldre, er vår oppfatning at de voksne ved Skaugdalen skole er engasjert i elevene ved skolen og har høy motivasjon i forhold til jobben de skal gjøre. Ingen lærere blir trukket frem på noe negativ måte og det er samsvar mellom det alle parter sier og det vi ser. Det virker som alle voksne er omforent om at dette er våre elever og alle må forstå og bidra til at hver elev får en god skolegang.

Tegn: Elevene får jevnlig ros og konstruktive tilbakemeldinger

Hva vi så: Det er en positiv tone i klasserommet og lite pekefinger. Vi har flere ganger latt oss imponere over hvordan situasjoner er blitt håndtert i klasserommet. Det har for vår del handlet om at vi ser tydelige tegn på positiv forsterkning. Positiv adferd blir fremhevet og negativ adferd overses når det ikke er for alvorlig. Dette er et godt pedagogisk prinsipp. De voksne er tydelig på at de bevisst forsøker å bruke positiv forsterkning og tydelige tilbakemeldinger. Elevene opplever også at lærerne er positive, men er ikke like klar på at det gis mye ros.

Tegn: Det er gjensidig tillit mellom lærere og elever

Hva vi så: Vi opplever en nærhet mellom de voksne og elevene ved skolen. Det virker som man kjenner hverandre godt og har interesse av hverandre. Vi har brukt uvanlig mye tid på observasjon ved skolen og har ikke lagt merke til noen negative relasjoner utover det vi er blitt gjort oppmerksom på av rektor. Skolen har noen få krevende situasjoner med elever, men vår oppfatning er at disse også håndteres godt og det vises til en positiv utvikling. Alle elevene vi har snakket med er tydelig på at de er trygge på de voksne, har tillit og kan betro seg om det er noe.

Tegn: Læreren arbeider med miljøet i gruppa slik at elevene er trygge på hverandre

Hva vi så: Skolen sier man jobber aktivt med Olweus programmet og var tidlig sertifisert. Vi har observert et Olweusmøte med påfølgende praktisk aktivitet der målet var å synliggjøre gevinsten av samarbeid. Slike møter blir lett ganske like og selv om det virket å være en fin kommunikasjon i møtet, så var det særlig den praktiske øvelsen vi lot oss imponere av. Det er lett å tenke at erfaringer

kan være sterkere enn ord når det gjelder å skape samhold og omsorg for hverandre.

Kriterium: Skolen arbeider aktivt med å utvikle elevenes sosiale kompetanse.

Tegn: Elevene får trening i å sette ord på tanker og følelser

Hva vi så: Olweusarbeidet gir mulighet til å utvikle et språk man kan benytte til å formulere tanker og følelser. Det fremheves at RLE faget også er en god arena for å formulere seg om slike emner. Skolen har jobbet aktivt med begrepet dilemma, som i det man opplever når man skal ta stilling til noe og foreta valg. Dette ble også forsøkt gjort praktisk i form av enkle rollespill. Vi har stor tro på en slik måte å arbeide på.

Tegn: Arbeidsplanene uttrykker tydelige læringsmål i sosial kompetanse

Hva vi så: Vi så dette på ukeplaner og skolen sier at dette er noe man nylig har lagt til i sammenheng med Olweus arbeidet som allerede hadde en plass i planen. Vi synes dette er et godt valg skolen har gjort og mener det kan være mye å hente på å arbeide målrettet sammen på hele skolen med sentrale sosiale kompetanser slik man gjør med skolefrokosten. Skolefrokosten var et veldig fint tiltak som vi er glade for at vi fikk være med på.

Kriterium: Skolen vektlegger elev og foreldremedvirkning.

Tegn: Foresatte opplever god dialog om barnets utvikling

Hva vi så: I dokumenter skolen bruker i forbindelse med elevsamtaler og foreldresamtaler ser vi at det legges et godt grunnlag for dialog med heimen. De foresatte er veldig tydelig på at de opplever denne dialogen som tydelig og konstruktivt.

Tegn: Skolen tar innspill fra hjemmet på alvor

Hva vi så: Foreldre gir skolen gode skussmål og sier at de opplever skolen som åpen for forslag fra foreldre. Det er lett og ta en telefon eller stikke innom.

Kriterium: Skolen er en lærende organisasjon.

Tegn: Ledelsen setter av tid til refleksjon og erfaringsutveksling i personalet

Hva vi så: Det virker å være gode relasjoner i personalstaben og de ansatte snakker om høy trivsel. Slik vi forstår det har skolen utstrakt mulighet til å bruke onsdager til felles utviklingsarbeid og vi blir fortalt at det gjøres. Vi tolker det slik at det er en god mulighet for felles refleksjon og erfaringsutveksling i lærerstaben, mens mulighetene er noe begrenset når det gjelder involvering av assistenter. Trivsel er i seg selv ikke noen garantist for utviklende refleksjon og erfaringsutveksling da man vet at begge aktivitetene krever åpenhet for konflikt og uenighet, men trivsel kan tilsa at nødvendig tillit finnes i kollegiet.

Tegn: Personalet er åpne for endring av praksis

Hva vi så: Personalet uttaler en klar åpenhet til endring av praksis og vi føler oss sikre på at det både er kompetanse og erfaring i staben som gjør dette mulig. Samtidig krever det en ærlighet i forhold til utfordringer og vilje til kritisk blick på egen praksis. I vårt møte med personalet opplever vi dette ønsket som ekte, samtidig må vi påpeke at en ikke nødvendigvis virker så kritisk til egen praksis i ståtedsanalysen.

Tegn: Det er åpenhet og trygghet i personalet

Hva vi så: Vi har opplevd hele personalet ved skolen som kompetent og trygt. De har virket trygge og avslappet når vi har observert i klasserommene og svart åpent og liketil på det vi har spurt om. Vi har også dette inntrykket etter å ha snakket med foreldrene i foreldremøtet.

9 Skolen sine utviklingsområder

Kriterium: Skolen arbeider aktivt med å utvikle elevenes sosiale kompetanse.

Tegn: Skolen har system for dokumentasjon som viser elevenes sosiale utvikling

Hva vi så: Skolen virker å ha et meget godt fokus på Olweusarbeidet med egen kvalitetsplan. Samtidig er det slik at elevens sosiale utvikling er et langt bredere tema som vies stor plass i læreplanens generelle del. Denne delen av Kunnskapsløftet har kanskje kommet litt i bakgrunnen siden den ble skrevet i forbindelse med L-97 og slik sett er nok ikke Skaugdalen skole i noen særstilling. Det flere ting som tyder på at man hadde et krevende år forrige skoleår og elevgruppen kan virke å være noe preget av dette enda. Skolen kan vise til et fint tiltak gjennom skolemåltid og foreldregruppen nevnte både turer og felles arrangementer som kan skape samhold og fellesskap, men elevens sosiale utvikling er også et individuelt anliggende det bør arbeides målrettet med.

Tegn: Lærerne bruker dokumentasjonen til å planlegge videre arbeid med sosial kompetanse

Hva vi så: Sosiale mål på ukeplaner sies å være ganske nytt på skolen, vi tar for gitt at man også tidligere har arbeidet etter målsetninger for elevenes sosiale utvikling, men det gir grunn til tro at det kan være et område man kan arbeide mer systematisk med. Dette kan gjøres gjennom å øke fokuset på læreplanens generelle del.

Kriterium: Personalet har kompetanse og felles plattform som grunnlag for arbeidet med elevmiljøet ved skolen.

Tegn: Personalet sitt arbeid bygger på en felles forståelse av et godt elevmiljø

Hva vi så: I flere undersøkelser svarer elevene på en måte som tilsier former for misnøye med elevmiljøet. I elevundersøkelsen og ståstedsanalysen er det tegn som tyder på noe mobbing og mistrivsel. Det er også momenter som tilsier at en del mener voksne ikke fullt ut fyller sin rolle som tilrettelegger for et godt elevmiljø. Vi kan ikke helt si hva dette bunner i og gjennom skolens aktive Olweus arbeid og omfattende tilsyn i friminutter så er vi ikke i tvil om at dette emnet tas på alvor. Samtidig må elevsvar tas på alvor og da må man vurdere om tiltak er riktige eller tilstrekkelige. Det kan også virke som skolens utfordringer er større blant de største elevene og at det derfor kan være noe snakk om skolens tilpassing til modning hos de eldste elevene.

Kriterium: Skolen vektlegger elev og foreldremedvirkning.

Tegn: Elevene har reelle valg av oppgaver og arbeidsmetoder

Hva vi så: Vi sitter igjen med en oppfatning at det er ulike oppfatninger i staben om hvor sentralt elevmedvirkning er i skolehverdagen. Elevene svarer i elevundersøkelsen, på påstandsskjema og i samtaler at de har begrenset medvirkning i opplæringen. Dette er et område skolen bør drøfte blant de voksne og med elevene og vurdere hvordan man kan møte de krav som stilles i opplæringsloven, kunnskapsløftet og vurderingsforskriften.

Kriterium: Skolen er en lærende organisasjon.

Tegn: Skolen har en gjennomgående plan/system for arbeid med sosial kompetanse

Hva vi så: Bortsett fra det systematiske arbeidet med Olweus har vi ikke sett tydelige tegn til en slik plan. Skolen bør ha en slik plan for et systematisk arbeid tilpasset de ulike aldersgruppene. Vår oppfatning er at dette behovet er størst i arbeidet med de eldste elevene.

10 Ideer til videre arbeid med utviklingsområdene

Vi ønsker å takke for den hyggelige måten vi er blitt mottatt på Skaugdalen skole, av både voksne og elever. Vi har opplevd åpenhet og de voksne har virket trygge i sitt arbeid.

Vurderingsområdet skolen har valgt er viktig, men krevende fordi det kan være en utfordring å hjemle i lov eller forskrift. En relasjon er uttrykk for noe som oppstår i en sosial samhandling og det er ikke gitt at det er enkle fasitsvar på hvordan relasjonene mellom voksne og elever på en skole skapes eller skal være.

Det er derfor nødvendig å legge et rammeverk for slike relasjoner inn i en kontekst. Dette rammeverket må være fundert på bevissthet om roller, verdier, innsikt i skolens kultur og kjennskap til subjektive opplevelser hos elevene.

På det formelle planet må vi legge vekt på den voksnes profesjonalitet som leder i klasserommet, som motivator, grensesetter, forbilde, formidler og tilrettelegger.

Vi må også sette fokus på de voksnes samarbeid med hverandre, med elevene og med heimene.

Så vil alt dette både definere og hvile på hvordan elevens læringsmiljø er, og hvordan det kontinuerlige arbeidet med å videreutvikle dette miljøet utføres. Hovedbegrunnelsen for dette vil være at det er innenfor denne rammen alle relasjoner mellom voksne og elevene vil utspille seg.

Vår vurdering av skolen vil i stor grad basere seg på vårt besøk og det vi ser og hører. Samtidig har vi sett på dokumenter vi har fått tilsendt fra skolen. I det materialet vi har mottatt er det ståstedsanalysen og elevundersøkelsen som drar i en annen retning enn det vi har observert og det de voksne ved skolen uttaler.

Dette kan tolkes dit at det på noen områder er avvikende oppfattning mellom voksne og elever ved skolen.

Dette er noe vi tror skolen er nødt til å ta på alvor. Det kan lett bli koselig og hyggelig på en liten skole og man kan lett glemme å stille krav til hverandre. Med krav mener vi tilpassede krav i forhold til hva det enkelte kan oppnå og yte, og vi tenker både på voksne og elever.

Resultatene på nasjonale prøver kan ha en rekke årsaker, men skolen må vurdere i hvilken grad en lykkes med å sette et læringstrykk. Dette er vesentlig i forhold til den profesjonelle relasjonen det skal være mellom de voksne og elever.

Det samme gjelder i forhold til at det i elevundersøkelsen er forholdsvis mange elever som melder at de må vente på lærere når timen starter. Dette har også vært et tema i svar på påstandsskjema og i samtale med elever, men ikke i samme grad som i elevundersøkelsen. De voksne ved skolen må selv vurdere om dette kan stemme, vi kan ikke si at vi har sett det slik under vår vurdering. Samtidig kan en vise en uheldig holdning til elevene om man er for snar med å se bort i fra de signaler elevene gir. Om man kommer til at dette kan være en utfordring, så må det tas tak i, da vi anser det som uforenelig med den profesjonelle rollen de voksne skal ta og det må tas for gitt at en slik situasjon vil påvirke relasjonen mellom voksne og elever.

I eget arbeid i skolen og gjennom arbeidet med skolevurdering har vi erfart at kritisk refleksjon og evaluering av egen praksis ikke alltid er en styrke i norsk skole. Det finnes metodikker for dette, blant annet aksjonslæring/ aksjonsforskning. Disse handler i stor grad om gjentagende systematisk utprøving og justering av tiltak der målet er stadig bedring av praksis. Det samme gjelder tilbakevendende refleksjon over sentrale tema, som verdier, tillit, elev syn, læringsteori m.m. Både for å oppdage om gamle sannheter fortsatt er sanne, men også for å være dynamisk nok til endre praksis i takt med endrede rammefaktorer og elevgrupper. Det er viktig at man bruker fellestid til slike aktiviteter fordi de krever et fellesskap og fordi resultatet til en hver tid danner grunnlaget for den rådende kulturen ved skolen. Det bør være stor takhøyde i slike prosesser, men lite rom for avvik når man konkluderer.

Opplæringsloven §1-1 fastsetter at "Dei [elevene] skal ha medansvar og rett til medverknad." Elevene må involveres i arbeidet med læringsmiljøet. En viktig begrunnelse for dette er at de skal sikres en viss medbestemmelse i forhold til sin egen opplærings situasjon.

Dette kommer også meget tydelig frem i Kunnskapsløftet, i prinsipper for opplæringen og i læreplanens generelle del. Dette gjelder både i sosiale og faglige sammenhenger.

Vi opplever ikke at kollegiet er enig på dette punktet. Det fremgår både på påstandsskjema besvart av lærerne og i første møte med lærerne. Lærerne ved skolen virker å ha motstridende meninger om hvor viktig det er med elevmedvirkning. Man er derimot mer enig når det gjelder at elevmedvirkningen er lav. Elevene er ganske enig i at deres medvirkning er lav, både i påstandsskjema og i samtaler.

Dette kan i noen grad være at man ikke bevisstgjør elevene nok om hva som skjer når de faktisk gis anledning til medvirkning. Vi holder likevel fast på at det her er en uenighet i staben, da vi i første møte med ansatte opplevde at det ble argumentert med at elevene hadde begrensede forutsetninger til dette.

Vi vil gå så langt som å si at det ikke er anledning til å være uenig med opplæringslov og Kunnskapsløftet og mener derfor at skolen bør ha prosesser på dette temaet blant de ansatte og i klasserommene med et klart mål å øke elevmedvirkningen ved skolen.

Kvaliteten på relasjonen mellom lærere og elever henger nøye sammen med elevenes læring, atferd og opplevelse av skolesituasjonen. Med relasjoner mener vi hva slags grunnleggende innstilling til eller oppfatning av hverandre elever og lærere har. I alle møter mellom mennesker vil relasjoner inngå som en vesentlig del av den kommunikasjonen og samhandlingen som finner sted. Utvikling av kvaliteten på relasjonen vil bli preget av hva slags møte som finner sted mellom lærer og elev, og samtidig vil relasjonen være en vesentlig påvirkningsfaktor for samhandling og kommunikasjon.

<http://www.udir.no/Laringsmiljo/Helhetlig-materiell-for-bedre-laringsmiljo/?p=21>

Relasjonen mellom voksne og elever vil alltid være den voksnes ansvar og handler i stor grad om kommunikasjon og opplevelsen av å bli sett. Alle relasjoner baserer seg på subjektiv opplevelse og det er derfor lite grunnlag for å diskutere om de er riktige eller ikke. Den voksnes profesjonelle utfordring ligger i hvilke tiltak og aktiviteter som kan påvirke den subjektive opplevelsen til å bli mer positivt relatert.

Hvordan kan man vise interesse for elevens verden og om mulig gjøre seg nytte av den i læringsarbeidet. Elevene har et indre liv som ikke nødvendigvis gis et rom i skolen og de har et praktisk liv utenfor skolen. Skal man påvirke elevenes følelse av å bli sett, kan det være nyttig å finne måter å nærme seg på som både kan gi følelse av anerkjennelse og motivasjon i læringarbeidet.

I skolen er det etter vår oppfatning vesentlig å forstå at oppfatningen av virkeligheten er en sosial konstruksjon i den forstand at den dannes gjennom samspill med andre. Ulike innganger til dette vil skape helt vesensforskjellige virkelighetsoppfatninger og på Skaugdalen skole er det ganske tydelig at de voksne er den vesentlige premissleverandør. Ønsker man at det skal fortsette å være slik, eller ønsker man i større grad å involvere eleven og dermed også ansvarliggjøre eleven?

En slik prosess kan både åpne elevenes øyne for de positive sidene ved skolen og gi positive insitamenter til endring.

11 Rapportering til skoleeier

Skoleeier er representert når rapporten legges frem. Rapporten sendes umiddelbart skolefaglig ansvarlig, som videreformidler til politisk nivå i kommunen.

Innen 6 måneder etter at skolevurderingen har funnet sted, sender rektor en rapport tilbake til skoleeier om hvordan skolene har arbeidet videre med utviklingsområdene sine. Eventuelt kan denne rapporteringen sees i sammenheng med årsmeldingen. Denne rapporten sendes skoleansvarlig for klargjøring til politisk utvalg.

12 Vedlegg

SPØRRESKJEMA TIL FORELDRE/foresatte

Vurderingsområde: Relasjonen lærer/assistent – elev.

Det ville vært fint om foreldre og foresatte kunne besvare følgende skjema:

Påstandsskjema for foresatte				
Påstand	Enig	Litt enig	Uenig	Vet ikke
Foreldrene bidrar i arbeidet med klassemiljø				
Forventninger /ansvar er avklart mellom hjem og skole				
Foresatte opplever god dialog med skolen om elevens utvikling				
Skolen tar innspill fra hjemmet på alvor				
Elevene er trygge på skolen				
Det er gjensidig tillit mellom lærere/assistenter og elever				
Skolen har en plan/system for arbeid med sosial kompetanse				

SPØRRESKJEMA TIL ELEVER

Vurderingsområde: Relasjonen lærer/assistent – elev.

Det ville vært fint om elevene kunne besvare følgende skjema:

Jeg går i klass

Jeg er g

Jeg er jen

Påstandsskjema for elever

Påstand	Enig	Litt enig	Uenig	Vet ikke
Læreren møter presis				
Læreren er godt forberedt				
Læreren har tydelig oppstart av timen				
Læreren møter elevene med blikkkontakt				
Får du tydelige forklaringer på hva du skal gjøre				
Får du tydelige mål med timen				
Det er gjensidig tillit mellom lærere/assistenter og elever				
Læreren arbeider med klasse miljøet				
Synes du at du får være med å bestemme ting i skolehverdagen				

SPØRRESKJEMA TIL lærere/assistenter

Det ville vært fint om lærere/assistenter kunne besvare følgende skjema:

Jeg er lærer: Jeg er assistent:

Verdsetting:					Påstandsskjema for lærere/assistenter	Vurdering:					
Hvor viktig er det at...						Vurderingstema:	Er det slik nå?				
svært viktig				lite viktig			i høy grad				slett ikke
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	
					Du møter presis til timene						
					Du er godt forberedt						
					Du har tydelig oppstart av timen						
					Du møter elevene med blikk kontakt						
					Du gir tydelige instruksjoner						
					Elevene får tydelige mål med timen						
					Det er gjensidig tillit mellom voksne og elever						
					Den voksne arbeider med klassemiljøet						
					Elevene får være med å bestemme i skoledagen						
					Foreldrene bidrar i arbeidet med klassemiljøet						
					Forventninger/ansvar er avklart med heimen						
					Det er god dialog om elevens utvikling						
					Skolen tar innspill fra hjemmet på alvor						
					Elevene er trygge på skolen						
					Det er gjensidig tillit mellom voksne og elever						
					Skolen har en plan for sosial kompetanse						